

PROGRAM TEMELJNEGA USPOSABLJANJA

MENTORJEV ŠTUDIJSKIH KROŽKOV

ANDRAGOŠKI CENTER SLOVENIJE

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST, KULTURO IN ŠPORT

Andragoški center Republike Slovenije
Slovenian Institute for Adult Education

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

ZBIRKA PROGRAMOV ANDRAGOŠKEGA USPOSABLJANJA IN SPOPOLNJEVANJA ANDRAGOŠKEGA CENTRA SLOVENIJE

Program: **PROGRAM TEMELJNEGA USPOSABLJANJA MENTORJEV
ŠTUDIJSKIH KROŽKOV**

Leto nastanka programa: **1993**

Leto zadnje revizije programa: **2011**

Leto prenehanja programa: **program se še izvaja**

Jezikovni pregled: **Vlasta Kunej**

DTP: **Ksenija Konvalinka**

Objava: **http://izobrazevanje.acs.si/programoteka_as/**

Pripravo revizije programa in objavo na spletu sta financirala Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo za šolstvo in šport Republike Slovenije. Projekt se izvaja v sklopu **Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007–2013**, razvojne prioritete **Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja** in prednostne usmeritve **Izboljševanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja**.

SPLOŠNI DEL

1. IME PROGRAMA

Program temeljnega usposabljanja mentorjev študijskih krožkov

2. UTEMELJENOST PROGRAMA

Študijski krožki so bili vpeljani v slovenski prostor kmalu v devetdesetih letih, ko je nova ustanova izobraževanja odraslih, Andragoški center Slovenije, prenašala v mednarodnem prostoru uveljavljene in uspešne oblike učenja odraslih v novo nastalo državo. Program je nastajal sukcesivno in se je dinamično prilagajal potrebam časa in različnih tipov udeležencev (nosilci javnih del, delavci nevladne organizacije zaposleni v javnih zavodih, sindikalisti, organizatorji izobraževanja in strokovni delavci v izobraževalnih organizacijah, terenski delavci izbranih javnih zavodov idr.). Sprva je obsegal predvsem predavanja, znanje pa je udeleženec dokazal z izpolnitvijo meril za seminarsko nalogo. Taka izvedba programa je mogoča tudi danes in jo imenujemo »klasična izvedba«. Program smo pozneje posodabljali in prilagajali potrebam in možnostim udeležencev, preizkus znanja s seminarsko nalogo pa dopolnili tudi z drugimi oblikami spremljanja kandidatov za vodje in mentorje. Najpomembnejši spremembi sta bili tehnične narave:

- ▶ učno gradivo v obliki multimedijskega kompleta, za katerega so bile posnete avdio in video kasete,
- ▶ posodobitev učnega gradiva skupaj s priredbo programa za e-učenje.

Program zadnja leta poteka kot e-učenje v kombinaciji s komunikacijskimi delavnicami. Delež udeležencev, ki uspešno dokončajo program, pa se je v primerjavi z deležem udeležencev v klasičnem programu iz prvih let zelo povečal.

Program omogoča dostopnost možnosti za učenje odraslim v najširšem pomenu. Njegov poglobitni namen je zagotavljanje enakomernejšega dostopa do učnih priložnosti med mestom in podeželjem. Zato je najpomembnejše, da je usmerjen v spodbujanje manj dejavnih v izobraževanju in preseganje ovir za njihovo udeležbo v izobraževanju in učenju, in sicer v heterogenih skupinah. Poleg tega predstavlja infrastrukturo za medsektorsko in interdisciplinarno povezovanje ter omogoča in spodbuja zadovoljevanje nacionalnih prioritet in doseganje usmeritev evropskih dokumentov, kot so:

SLOVENIJA

- ▶ Zakon o izobraževanju odraslih (UL RS 110/2006, prečiščeno besedilo);
- ▶ Resolucija o nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji do leta 2010 (2.1 prvo prednostno področje: splošno izobraževanje in učenje odraslih; 2.3 Tretje prednostno področje: izobraževanje in usposabljanje za potrebe trga dela; 3 Dejavnost, potrebna za izvajanje izobraževanja, 3.2 Programska ponudba). Ur. l. RS 70/2004;
- ▶ Program vladnih reform za uresničevanje lizbonskih ciljev (III B.2.1 Spodbujanje razvoja človeških virov in vseživljenjskega učenja; B.2.2 Prilagodljivi sistemi izobraževanja in usposabljanja; III D.2.1 Spodbujanje prožnosti, prilagodljivosti in mobilnosti na trgu dela). Vlada R Slovenije, 2006.

EVROPSKA UNIJA

- ▶ Izobraževanje odraslih: Za učenje ni nikoli prepozno: Priporočila Evropske komisije (sporočilo 1 in 4, str. 10), 2006;
- ▶ Lifelong Learning, policy brief. Organisation for Economic Co-operation and Development; CEC COM;
- ▶ »Education & Training 2010« the Success of the Lisbon Strategy Hinges on Urgent Reforms (2003);
- ▶ Education and training in Europe: diverse systems, shared goals for 2010;
- ▶ (European Commission, 2001): Making a European Area of Lifelong Learning a Reality;
- ▶ Council of the European Union (European Commission, 2002): The concrete future objectives of education and training system, EDUC 23, 5980/01;
- ▶ The concrete future objectives of education and training system, EDUC 23, 5980/01; Memorandum of lifelong learning; Lizbonska deklaracija, 2000, <http://ue.eu.int/>.

Udeležencem programa podajamo tale sporočila: da je učenje odraslih lahko tudi drugačno, kaj študijski krožek sploh je, kako prijetno je spoznavati izkušnje drugih, kakšna je vloga mentorja študijskega krožka; kako izbrati učne teme in poiskati vire znanja; kako pridobiti in navdušiti člane krožka; kako načrtovati delo študijskega krožka in kako z lastnimi izkušnjami prispevati k razvoju svojega okolja.

3. CILJNA SKUPINA

Ciljna skupina so **radovedni in skupinske dinamike željni udeleženci, ki želijo spoznati, preizkusiti in voditi učenje v študijskih krožkih ter si tako razširiti obzorje, kakovostno izpolniti prosti čas in prispevati k spremembi svojega okolja.**

Glede na delovni položaj je mogoče pričakovati, da so to osebe, ki imajo:

- ▶ različne ravni in smeri izobrazbe,
- ▶ različne izkušnje z izobraževanjem odraslih, vendar večinoma niso začetniki.

4. CILJI/KOMPETENCE

Usmerjevalni cilji

Udeleženci:

- ▶ se seznanijo s pojmom študijski krožek,
- ▶ spoznajo andragoški cikel,
- ▶ se naučijo načrtovanja ciljev študijskih krožkov,
- ▶ spoznajo mogoče oblike animacije za delo v študijskih krožkih,
- ▶ se naučijo, kako izbrati teme študijskega krožka,
- ▶ spoznajo organizacijo dela v študijskem krožku,
- ▶ spoznajo metode dela v študijskem krožku,
- ▶ spoznajo vire in učne pripomočke,
- ▶ spoznajo postopek ocenjevanja uspešnosti študijskega krožka,
- ▶ se seznanijo z odnosi med sodelujočimi v študijskem krožku,

- ▶ spoznajo organizacijo in delovanje projekta študijski krožki.

Operativni cilji

Udeleženci:

- ▶ razmišljajo o skupnostnem učenju in njegovih antropoloških temeljih,
- ▶ preizkusijo sporazumevanje v izobraževanju,
- ▶ razmišljajo o nehierarhičnih oblikah učenja,
- ▶ simulirajo prvo srečanje študijskega krožka.

5. TRAJANJE PROGRAMA

Program traja 62 pedagoških ur in obsega:

1. uvodno srečanje v obsegu 8 pedagoških ur,
2. 5 tednov e-izobraževanja v spletni učilnici pod vodstvom izkušenega e-mentorja, skupaj v obsegu 35 pedagoških ur,
3. sklepno dvodnevno srečanje v obsegu 19 pedagoških ur.

Za e-učenje in delo v spletni učilnici je predvidena povprečno 1 ura na dan, vse dni trajanja programa (število tednov usposabljanja v spletni učilnici krat 7 dni v tednu krat 1 ura na dan).

6. POGOJI ZA VKLJUČITEV V PROGRAM, PRIZNAVANJE ŽE PRIDOBLENEGA ZNANJA, POGOJI ZA NAPREDOVANJE, POGOJI ZA DOKONČANJE PROGRAMA

Pogoji za vključitev

Vsaj srednješolska izobrazba, dopolnjena z izkušnjami pri delu z ljudmi, po možnosti v izobraževanju odraslih, ali praksa z učenjem v študijskih krožkih.

Izpolnitev prijavnice.

Prednost imajo osebe iz okolij s šibko ponudbo izobraževanja (odraslih) in tisti, ki izkazujejo referenčne kompetence za vodenje učenja glede na kazalnike: raznolikost lastnih učnih izkušenj, vpetost v civilnodružbeno dejavnost v smislu aktivnega državljanstva, odzivnost in ocene zadovoljstva, če gre za izobraževalno delo, zmožnost pridobivanja pogojev za delo drugih, na primer stiki z ustanovami, pridobljeni projekti, priporočila ipd.

Priznavanje že pridobljenega znanja

Priznavanje že pridobljenega znanja v tem programu ni mogoče.

Pogoji za napredovanje

Udeležba in dejavno sodelovanje, odzivnost na delavnicah in v e-učilnici.

Pogoji za dokončanje:

- ▶ vsaj osemdesetodstotna udeležba na delavnicah,
- ▶ pozitivna ocena e-mentorja, ki jo sestavi iz prisotnosti v e-učilnici in kakovosti odzivov v njej,
- ▶ oddaja in sprejemljivost seminarske naloge s predpisano strukturo.

7. OBVEZNI NAČINI PREVERJANJA IN OCENJEVANJA ZNANJA

Preverjanje znanja v programu za vodje in mentorje študijskih krožkov poteka ob dokončanju programa, in sicer v več oblikah:

1. ovrednoteno je udeležbeno sodelovanje v spletnem okolju – rednost in kakovost odzivanja in sodelovanja v e-učilnici,
2. ocenjena je seminarska naloga, ki je pripravljena po vnaprej znanih navodilih.

Nosilec vrednotenja je e-mentorica, ki izpeljuje večji del programa in jo imenuje izvajalec programa za mentorje – Andragoški center Slovenije.

POSEBNI DEL

8. ORGANIZACIJA IZOBRAŽEVANJA

Program se izpeljuje v skupini od 16 do 20 udeležencev v obliki **kombiniranega učenja**, in sicer praviloma organiziramo **uvodno in sklepno srečanje**, v vmesnem obdobju pa poteka **e-izobraževanje v spletni učilnici**.

Za programe e-izobraževanja je značilno, da sta predavatelj in udeleženec prostorsko ločena in da se posameznik uči ob računalniku in ob posebej prilagojenem učnem gradivu. E-izobraževanje zajema predstavitev in usvajanje učne vsebine ter mentorsko/tutorsko in administrativno-tehnično podporo udeležencem, in sicer s pomočjo interneta, neposredne oblike poučevanja so le dopolnilne narave.

Uvodno in sklepno srečanje organiziramo v predavalnici s predavateljem/-i. Uvodno srečanje je namenjeno spoznavanju udeležencev in izmenjavi izkušenj ter uvodu v posamezne vsebine programa, sklepno pa evalvaciji vsebine programa in njegove izpeljave.

Pri izpeljavi uvodnega in sklepnega srečanja so predvideni tile **učni pripomočki**: tabla, flip chart (demo tabla), plakatni listi, listi A 4, pisala, flomastri, prenosni računalnik za predavatelja in udeležence. Za izvedbo morajo biti zagotovljeni tudi **prostorski in materialni pogoji**, in sicer: učilnica, prirejena za izobraževanje odraslih, priključki za računalnike in internet za udeležence, LCD-prikazovalnik in CD-predvajalnik, mize, ki jih je mogoče poljubno sestavljati.

E-izobraževanje poteka v spletni učilnici (v e-učnem okolju) s pomočjo računalnika, interneta in ob podpori izkušenega e-mentorja ali e-tutorja. E-izobraževanje poteka v obliki vodenega in organiziranega samostojnega učenja, in sicer tako, da udeleženci prejmejo navodila za samostojno delo in/ali za delo s kolegi v svoji učni skupini, pri čemer imajo ves čas poteka e-izobraževanja na voljo strokovno pomoč mentorja/tutorja. Mentor/tutor ocenjuje pisne izdelke udeležencev in jim v spletni učilnici podaja povratne informacije. Delo udeležencev v spletni učilnici lahko obsega na primer: pregledovanje, branje in proučevanje učnega gradiva in učnih virov, sodelovanje v diskusijskih forumih, sodelovanje v sinhronih in asinhronih klepetalnicah, postavljanje vsebinskih vprašanj, priprava in objavljanje lastnih izdelkov, nalog, preverjanje svojih učnih dosežkov idr.

Za izpeljavo e-izobraževanja mentor/tutor in udeleženci usposabljanja potrebujejo ustrezen osebni računalnik z dostopom do interneta.

9. SKLOPI/PREDMETNA PODROČJA/PREDMETNIK/TEME

Vsebino sestavljajo naslednje teme:

TEMA	TRAJANJE v pedagoških urah
1. SKLOP: Uvodno srečanje	
Uvod v program	2
Temeljni pojmi v izobraževanju odraslih	1
Motivi in ovire pri vključevanju v študijski krožek	2
Model delovanja študijskega krožka	2
Predstavitev in preizkus spletne učilnice	1
2 . SKLOP: E-izobraževanje v spletni učilnici	
Ugotavljanje potreb v okolju	7
Oblikovanje ciljev študijskega krožka	7
Pridobivanje članov, priprava prostora	7
Načrtovanje, umestitev v ustanovo	7
Vrednotenje in animacija za delo v študijskih krožkih	7
3 . SKLOP: Sklepno srečanje	
Timsko delo v študijskih krožkih	10
Metode dela v izobraževanju odraslih	8
Evalvacija izvedenega programa	1
SKUPAJ	62

10. LISTINA

Udeleženci **po koncu programa** ob izpolnjevanju pogojev, ki jih predvideva, prejmejo **potrdilo Ministrstva za izobraževanje, znanost, kulturo in šport o profesionalnem usposabljanju strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju**. V njem so navedeni: ime in sedež izvajalca, naziv potrdila, številka potrdila, podatki o prejemniku potrdila (ime in priimek, datum rojstva), čas izpeljave programa, vrsta programa, ime programa, trajanje programa, število pridobljenih točk, podpis odgovorne osebe, kraj in datum izdaje potrdila, žig ACS.

Udeleženci poleg potrdila Ministrstva za izobraževanje, znanost, kulturo in šport pridobijo tudi **prilogo ACS k potrdilu Ministrstva za izobraževanje, znanost, kulturo in šport o profesionalnem usposabljanju strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju**. Priloga ima naslednje podatke: naziv potrdila/priloge, številka potrdila/priloge, podatki o prejemniku potrdila/priloge (ime in priimek, datum in kraj rojstva), ime programa, vsebina programa, trajanje programa v celoti, trajanje delov programa, podatek, da je kandidat izpolnil pogoje za dokončanje programa, vrsta in vsebine preverjanja znanja, ime in priimek ter podpis vodje programa usposabljanja ali spopolnjevanja, ime in priimek ter podpis direktorja ACS, kraj in datum izdaje potrdila/priloge, žig ACS.

Če zaradi posebne narave učne skupine ne izdamo potrdila Ministrstva za izobraževanje, znanost, kulturo in šport o profesionalnem usposabljanju strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju, tistim udeležencem, ki so uspešno dokončali program, izdamo **potrdilo ACS**

o uspešno zaključenem usposabljanju oz. spopolnjevanju, ki vsebuje iste podatke, kot so v prejšnjem odstavku navedeni za Prilogo.

11. SESTAVLJAVCI PROGRAMA

Osnovo, ogrodje, temelj programa sta oblikovali:

- ▶ dr. Nena Mijoč, Filozofska fakulteta v Ljubljani,
- ▶ Sonja Klemenčič, univ. dipl. pedagoginja, Andragoški center Slovenije.

Nadgradnjo in preoblikovanje programa pa so glede na evalvacije posameznih skupin, nove sodelavce ter potrebe v okolju in posodobljeno učno gradivo izpeljali:

- ▶ Natalija Žalec, spec. andragogike, Andragoški center Slovenije,
- ▶ dr. Sabina Jelenc Krašovec, Filozofska fakulteta v Ljubljani,
- ▶ Nataša Elvira Jelenc, prof. francoščine in italijanščine, Andragoški center Slovenije,
- ▶ dr. Nevenka Bogataj, Andragoški center Slovenije,
- ▶ Damjana Urh, univ. dipl. andragoginja,
- ▶ izkušeni praktiki, mentorji ali vodje študijskih krožkov.